

A TŐZEGTAVAK

Valaha, úgy 18-20.000 évvel ezelőtt a mai Székesdülő egy dunai sziget volt, amelynek napjaink ipari parkja és a Dunakeszi-Alsó közötti része előbb holtággá, majd nádassá, végül láppá vált. A dunakeszi Tőzegtavak tehát utolsó hírmondói annak, hogy egykor ezen a területen is folyt a Duna. **Ma két kis tóról van szó**, amelyek között időszakos összekötő csatornák biztosítanak kapcsolatot.

A Tőzegtavak 1984-ben

A Tőzegtavak 2019-ben

A MOCSARAS TERÜLET EGYKORON A MOGYORÓDI-PATAKTÓL DUNAKESZIIG HÚZÓDOTT. Ahogy a Duna visszahúzódott, a tó mentén vizes élőhely jött létre. Később a tó is visszahúzódott, így a part menti erdős, cserjés részek elpusztultak, a talajba kerültek, ahol oxigénhiányos állapot alakult ki: tőzeg alakult ki. Utóbbit 1959 és 1965 között – az Egyesült Dunamenti Mgtysz. mellékküzemágaként – kitermelték, a gödröket részben a talajvíz, részben a tudatos elárasztás révén tavakká alakították.

Dunakeszin 1947-ben kezdődött meg a „sporthalászat”, két évvel később pedig megalakult a Dunakeszi MÁV Sport-horgász Egyesület (amely nevét 2020-ban Dunakeszi Tőzegtó Sporthorgász Egyesületre változtatta). Tagjai között olyan jeles személyek is voltak, mint Szőnyi István Kossuth-díjas festő. Az egyik alapító tag, egyben az egyesület elnöke, Bozsó Sándor 1965-ben így nyilatkozott: „Reméljük, hogy a tsz vezetősége és a tanács, ígéretéhez híven szerződést köt az egyesületünkkel, s a még kitermelés alatt álló tőzeg-tavakat felhasználhatjuk horgászásra.” Az elnök reményei valóra váltak: a klub 1969. március 10-én kapta meg a Pest megyei Halászati Felügyelőségtől a Tőzeg-tavat, egy összesen 15 holdas (8,6 hektár) területet. 30.000 társadalmi munkaórán mintegy 20.000 köbméter földet megmozgatva alakították ki a horgásztavat, építették fel a halásztanyát. Kis üdülőttelep is létrejött a tó körül. Nem sokkal később, a Magyar Országos Horgász Szövetség segítségével „halasították” a területet (5000 forintot adományoztak erre a célra, ami mai értéken mintegy félmillió forintot tenne ki). Pontyot, csukát, amurt is lehetett fogni. Számos hatalmas hal is szákba került a területen. 1973. április 8-án Király Mihály egy 12,1 kg-os pontyot, 1975. augusztus 7-én Fülepi Ferenc egy 12,26 kg-os amurt, 1977. augusztus 22-én Pápai István egy 7,48

kg-os csukát, 1979. július 17-én pedig Mágl Dezső egyetlen szem mirelitkukoricát csaliként felhasználva egy 16,3 kg-os amurt akasztott horogra.

A Tőzegtavak környékének állandó vízellátását a náluk magasabban fekvő kavicsbányatavak biztosítják. Számos, a mocsaras-lápos környezetnek megfelelő növény és állat élt (és él) a területen, amelyek egészen az 1990-es évek végéig háborítatlanul folytatták mindennapjaikat. Az 1998-ban megindult autópályaépítés (M0-s északi szektor) – a sajtóban is sok port felvert – környezeti változásokat hozott. A számos apró tó közül tulajdonképpen a két dunakeszi maradt meg épen, a többi feltöltötték, növényzetét kivágták, felégették.

A dunakeszi Tőzegtavak körül ma sok – csaknem 350 darab önálló, bár jogilag osztatlan közös tulajdonú – ingatlan áll. Vannak, amelyeket továbbra is üdülési céllal, időlegesen, másokat állandó jelleggel laknak a Dunakeszi külterületének számító részen. A vízhasználat fűtő kutak révén valósul meg, csatornázás, gáz nincs bevezetve a területre. A Tőzegtavak változatos képet mutat: a vadregényes, itt-ott még érintetlen környezetben úszómedencés családi házak és horgásztanyaként funkcionáló faépítmények egyaránt jellemzők. Az önkormányzat 2021-ben és 2022-ben felújította az oda vezető Tőzegtavi utat. 2023-ban pedig megépült a Teknős tanösvény, amely a dunakeszi Auchan áruház parkolójából indul, és izgalmas feladataival, leírásaival, ábráival a tőzegláp élővilágát mutatja be az arra járónak.

A terület eredeti rendeltetését továbbra is fenntartani igyekvő horgászegyesület vezetősége szerint sajnos évről évre egyre kevesebb azon ingatlantulajdonosok száma, akik valóban halászati célokkal tartózkodnak a Tőzegtavakon. A 2023. augusztusi hatalmas vihar szó szerint megtizedelte a terület faállományát, rengeteg fát kidöntve főként a Tőzegtavakat nyugati oldalról határoló, egykori Óceánárok mentén. A helybeliek számára a legnagyobb gondot a belső úthálózat minősége jelenti, annak karbantartására a horgászegyesület – az önkormányzat révén biztosított, a kátyúk töltésére szolgáló kövekkel – rendszeresen komoly erőfeszítéseket tesz.

A horgászklub tisztségviselői – Gálhidi Zoltán elnök, Veres Attila titkár, Marosvári Ádám gazdasági vezető – az utóbbi években, Benkő Tamás önkormányzati képviselő révén jó együttműködést alakítottak ki a városvezetéssel, ennek egyik eredményeként a Tőzegtavak mesés vidékére évről évre egyre több dunakeszi diák jut el nyári sporttáborok keretében, megismerkedve a sporthorgászat alapjaival.

**DR. KERESKES DÓRA GYŰJTEMÉNYVEZETŐ
RÉVÉSZ ISTVÁN HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY**